

Swahili | Kiswahili

MNYORORO WA PESA

Vikundi vya mikopo na akiba vinavyozunguka Jumuiya za Queensland

MNYORORO WA PESA NI NINI?

Katika jamii za Queensland, neno au tafsiri *Money Chain* hutumika kuelezea mifumo mingi ya ukopeshaji na uwekezaji wa jamii ambayo inaweza kuwekwa katika makundi mawili mapana. Kundi la kwanza linahusisha vikundi vya kudumu vya watu wanaokuja pamoja ili kukopeshana pesa kwa mfumo wa kupokezana. Wanakikundi hufanya malipo ya kawaida kwenye kikundi, kisha huchukua zamu kupokea kiasi kikubwa cha pesa.

Vikundi hivi vilivyodumu vinaweza pia kuitwa *ukopeshaji rika kwa rika*, *ikirimba*, *kilimba*, *ikibina*, *ikimena*, *hui*, *cheetu*, *seeto*, *mduara wa uwekezaji*, *vilabu vya kuweka akiba*, *chama cha akiba na mikopo cha kupokezana (ROSCAS)*, *kikundi cha uwekezaji*, *misaada ya pande zote*, *ushirika wa pesa*, *fedha ndogo*, *mzunguko wa pesa*, *標會 (Biāo hui)*, *互助會 (Hù zhù hui)*, au na majina mengine, kulingana na muundo na jamii gani inayotumia mfumo. Mifumo mingi **ya vikundi vya kudumu** ya kukopesha jamii inategemea

njia za kawaida au za kitamaduni za kukopa, kuhifadhi na kugawana pesa katika nchi zingine.

Kundi la pili linahusisha **kikundi kinachokua**, ambapo kikundi kinahitaji wanachama wengi zaidi kujiunga ili kuendelea kutengeneza pesa. Vikundi hivi vinavyokua vinaweza pia kuitwa *mlongo wa uwekezaji*, *ikirimba*, *kilimba*, *ikibina*, *ikimena*, *masoko ya ngazi mbalimbali*, *mpango wa Ponzi*, *老鼠會 (Lǎo shǔ hui)*, *பல நிலை சந்தைப்படுத்தல் (pala nilai shanthai paduthudal)* na *mpango wa piramid* kulingana na muundo wao. Ingawa inaweza kuonekana kuwa halali, mifumo mingi ya uwekezaji wa vikundi vinavyokua ni ulaghai.

Karatasi hii ya ukweli inahusu 'vikundi vya kudumu', ambapo kikundi cha ukopeshaji kinakuwa imara baada ya muda na watu hubadilishana kunufaika na fedha za kikundi. Kuna karatasi nyingine ya ukweli, inayoitwa 'Pyramid Schemes', inayohusu vikundi ambavyo lazima viendeleo kukua ili kupata pesa.

JE, HII INAFANYIKA KISHERIA?

Kukopesha pesa kwa hiari kati ya marafiki na familia ni halali nchini Australia, ikijumuisha katika mfumo wa mzunguko kama vile mnyororo wa pesa. Hata hivyo, haijadhitiwa ipasavyo au kulindwa na sheria za Australia.

Pia kuna baadhi ya vipengele vya baadhi ya mifumo ya minyororo ya pesa ambayo huenda isiwe halali. Iwapo kuna ada au riba yoyote inayotozwa, ikiwa kikundi ni kikubwa zaidi ya watu 20, au mratibu wa kikundi akipata manufaa yoyote kutoka kwa mnyororo wa pesa, anaweza kuhitaji kufuata

sheria mahususi za Australia za mikopo, uwekezaji au benki.

Ikiwa mratibu wa kikundi atashikilia pesa kwa kipindi chochote, atakuwa na majukumu ya kisheria kwa wanakikundi, na pia atahitaji kuweka kumbukumbu zinazofaa. Ikiwa sheria imevunjwa mdhibiti anaweza kuleta hatua za kisheria, au katika hali mbaya polisi wanaweza kuhusika. Watu hawapaswi kamwe kushinikizwa kujiunga na mnyororo wa pesa.

JE, HATARI AU MATATIZO NI YAPI?

Ingawa kwa ujumla ni halali, minyororo ya pesa haijadhitiwa ipasavyo na inategemea sana uaminifu. Wakati mwingine walaghai hutumia mifumo ya mnyororo wa pesa kuwanyonya au kuwapora watu.

Watu wanaweza kuondoka kwenye kikundi cha mnyororo wa pesa kabla ya mzunguko wote kukamilika, au wanaweza kupokea pesa kwa zamu ya mapema lakini hawawezi kulipa inapofika zamu yao ya kuchangia baadaye.

Mara nyingi hakuna kumbukumbu inayotunzwa, au ni ndogo tu. Ikiwa kuna migogoro, inaweza kuwa vigumu kutambua kile ambacho kila mtu alikubali mwanzoni kwa sababu hakuna mikataba iliyoandikwa, na desturi hazielezewi kila wakati.

Baadhi ya vikundi vya minyororo ya pesa vinaripoti kwamba waratibu wameiba pesa kutoka kwa kikundi na kutoweka kutoka kwa jamii. Inaweza kuwa ngumu au haiwezekani kupata pesa zilizoibiwa, kwa hivyo ni muhimu kutathmini kwa uangalifu uaminifu wa waratibu kabla ya kujiunga na mnyororo wa pesa.

Fikiria juu ya vitu kama vile:

- Je, mratibu ni mwanajumuiya wa muda mrefu, aliyetulia? Je, unamfahamu kwa kiasi gani? Je, anamiliki mali/nyumba ndani ya nchi, au ana familia hapa?
- Je, unajua pesa zako zitawekwa wapi ikiwa utaziacha kwa mratibu? Ikiwa kuna akaunti ya benki, mratibu anaweza kuifikia peke yake, au kuna ulinzi uliopo kama kuhitaji saini za watu watatu ili kutoa pesa?
- Je, mratibu anasitasita kuthibitisha mipango kwa maandishi? Je, anajibu ujumbe wa maandishi au wa WhatsApp kuhusu mipango ya mnyororo wa pesa?
- Je, mratibu atapokea pesa nyingi kuliko mtu mwingine yeyote? Je, hiyo ni ya kawaida na ya haki kwa aina hii ya mlolongo wa pesa?

Kwa sababu ya ukosefu wa udhibiti na utunzaji wa kumbukumbu, inaweza kuwa vigumu au haiwezekani kupata njia nzuri ya kushughulikia matatizo wakati mambo yanaenda vibaya. Watu wanaweza kupoteza pesa zao pamoja na miunganisho muhimu ya kijamii ndani ya jamii yao.

Wakati mwingine watu huchukua hatua wenyewe kurejesha pesa wanazodaiwa na wanaweza kuvunja sheria zingine. Ikiwa kuna tabia ya kutisha au kunyanyasa, polisi wanaweza kuhusika.

Watu wanaozingatia kutumia mlolongo wa pesa, ambao wana wasiwasi kuhusu mnyororo wa pesa ambao tayari ni sehemu yake, au ambao wanatafuta njia mbadala zilizodhibitiwa vyema, wanaweza kuhitaji maelezo ya kifedha. Tatizo likitokea, ushauri wa kisheria unaweza kuhitajika.

MSAADA WA KISHERIA WAKATI MAMBO YANAPOKWENDA VIBAYA

Kituo cha Sheria cha Caxton

– hutoa ushauri wa kisheria na usaidizi wa kijamii kwa watu wa kipato cha chini au cha kati. Piga simu 3214 6333; [Kituo cha Kisheria cha Caxton - Usaidizi wa bure wa kisheria kwa watu wasiojiweza au wenye kipato cha chini](#)

Msaada wa Kisheria Queensland

– hutoa ushauri wa kisheria bila malipo kwa watu wa Queensland. Piga simu 1300 651 188; [Msaada wa Kisheria wa Queensland | Kuwasaidia watu wa Queensland na matatizo yao ya kisheria – Msaada wa Kisheria Queensland](#)

Ili kuripoti ulaghai au kujua zaidi kuhusu mifumo ya fedha nchini Australia

Tume ya Usalama na Uwekezaji ya Australia (ASIC) kwa 1300 300 630 au kwa kutumia Huduma ya Utafsiri na Ukalimani (TIS) kwenye 131 450; [Nyumbani kwa ASIC | ASIC](#)

Tume ya Ushindani na Watumiaji ya Australia (ACCC) *Scamwatch* kwa www.scamwatch.gov.au/

UNAWEZA KUPATA MSAADA WAPI?

Ushauri wa kifedha na msaada mwingine wa kifedha katika jamii

Mpango wa Mikopo Bila Riba – mikopo bila kulipa riba kwa mahitaji muhimu kama vile vifaa au samani, viwango, dharura na magari. Piga simu:

- Ustawi wa Kifedha wa Multilink na Mikopo ya Bila Riba (hakuna magari) – 3808 4463; nils@multilink.org.au
- Good Shepherd – 136 457; [Mikopo Bila Riba \(NILs\) kwa magari– Good Shepherd](#); [Mikopo Bila Riba \(NILs\) - Good Shepherd](#)

Kitovu cha Huru wa Kifedha – kinasaidia watu ambao wamepitia matumizi mabaya ya kifedha ili kujisikia ujasiri zaidi na pesa na kupanga siku zijazo. Piga simu 1300 050 150; [Kitovu cha Huru wa Kifedha - Mchungaji Mwema](#)

Mpango wa Kustahimili Kifedha – hutoa usaidizi kwa watu binafsi na familia ili kujihusisha na kuboresha ustawi wao wa kifedha na ustahimilivu. Piga simu 1300 006 616; [Mpango wa Kustahimili Kifedha wa Queensland– Good Shepherd](#)

Nambari ya Taifa ya Msaada wa Deni – huduma ya bure ili kukusaidia kushughulikia madeni yako na kuungana na mshauri wa masuala ya fedha. Piga simu 1800 007 007 au zungumza mtandaoni na mshauri wa masuala ya fedha kwa [Wasiliana Nasi - Nambari ya Taifa ya Msaada wa Deni \(ndh.org.au\)](#)

Centrelink – inaweza kukusaidia kushughulikia matatizo ya kifedha ikiwa ni pamoja na malipo ya mapema na ya dharura ikiwa unastahiki. Piga simu 131 202 (huduma ya simu ya lugha nyingi); [Msaada wa kifedha wa Mtandao wa Kuwahudumia Wakimbizi - Mtandao wa Kuwahudumia Wakimbizi - Huduma Australia](#); [Huduma ya Taarifa za Kifedha - Huduma Australia](#)

Supported by

Kituo cha Sheria cha Caxton Inc. 1 Manning Street, South Brisbane Qld 4101
Simu: (07) 3214 6333 Feksi: (07) 3846 7483
Mtandao: www.caxton.org.au

© Hakimiliki Kituo cha Sheria cha Caxton Inc.

Kanusho

Habari hii inakusudiwa tu kama mwongozo. Sio mbadala wa ushauri wa kisheria.

Hakuna uwajibikaji unaokubaliwa kwa hasara yoyote, uharibifu au jeraha, kifedha au vinginevyo, kuteseka na mtu yeyote anayetenda au kutegemea habari iliyomo au iliyoachwa kutoka kwa chapisho hili.